

Právo sociálního zabezpečení

Důchodové pojištění

Invalidní důchod

- základní charakteristika
  - obligatorní důchod
  - originální důchod
  - peněžní
  - nahrazuje ztrátu vlastního příjmu
- důchodové schéma § 38 písm. a)
  - potřebná doba pojištění – diferencovaná podle věku
  - invalidita
- důchodové schéma § 38 písm. b)
  - invalidita následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání

Invalidita

- pojem invalidita se používá v různých souvislostech
  - lékařská kategorie – ten, koho nelze léčit
  - ekonomická kategorie – ten, jehož možnosti zaměstnání jsou ze zdravotních důvodů omezeny
  - sociologická kategorie – sociální důsledky změny zdravotního stavu
  - právní kategorie – právem stanovené podmínky pro posouzení stavu

Invalidita - pokračování

- koncepce invalidity
  - fyzická invalidita (fyziologicko-funkční hledisko)
  - profesionální (stavovská) invalidita
  - všeobecná invalidita
- zákonné definice invalidity
  - pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 % - § 39 odst. 1
    - pokles 35 % - 49 % - invalidita prvního stupně
    - pokles 50 % - 69 % - invalidita druhého stupně
    - pokles nejméně o 70 % - invalidita třetího stupně

Invalidní důchod - pokračování

- důchodová formule
  - základní výměra stanovena procentní sazbou z průměrné mzdy
  - procentní výměra odvozována od minulé zásluhy
    - výpočtový základ
    - procentní sazba
      - 0,5 % při DI prvního stupně
      - 0,75 % při DI druhého stupně
      - 1,5 % při DI třetího stupně
    - získaná doba pojištění
    - dopočtená doba pojištění
- invalidní důchod v mimořádném případě

Vdovský (vdovecký) důchod

- základní charakteristika
  - derivativní, obligatorní, peněžitý, opakující se, nahrazuje částečné příjem zemřelého „živitele“
- důchodové schéma § 49
  - zemřelý(á) byl(a) ke dni smrti příjemcem originálního důchodu nebo splnil(a) podmínky pro vznik nároku nebo zemřel(a) v důsledku pracovního úrazu
  - manželský stav

Vdovský (vdovecký) důchod - pokračování

- důchodová formule § 51
  - základní výměra stanovena procentné sazbou z průměrné mzdy (9 %)
  - procentní výměra 50 % procentní výměry důchodu zemřelého (starobního důchodu nebo DI ve třetím stupni)
  - poskytuje se po dobu jednoho roku od smrti manžela (manželky) - § 50 odst. 1
  - poskytování dále po uplynutí jednoho roku tehdy, jsou-li splněny další stanovené podmínky - § 50 odst. 2
- zánik nároku na důchod
  - smrtí příjemce důchodu
  - nový sňatek
  - pravomocné odsouzení

Sirotčí důchod

- základní charakteristika
  - derivativní, obligatorní, peněžitá, opakující se, nahrazující příjem zemřelého
- důchodové schéma § 52
  - nezaopatřenost dítěte
  - definovaný příbuzenský vztah
    - rodič
    - osvojitel
    - osoba, která převzala dítě do péče...
  - zemřelý ke dni smrti pobíral důchod orig. nebo splnil podmínky na takový důchod anebo zemřel v důsledku pracovního úrazu

Sirotčí důchod - pokračování

- důchodová formule § 53
  - základní výměra stanovena procentní sazbou z průměrné mzdy (9 %)
  - procentní výměra 40 % z procentní výměry důchodu zemřelého
- zánik nároku
  - dítě přestane být nezaopatřené
  - osvojení
  - pravomocné odsouzení
  - smrt příjemce důchodu

Souběh nároku na důchody

- souběh nároku na originální důchody - § 58
  - náleží jen jednou
    - náleží ten vyšší
    - pokud jsou stejné, ten který si důchodce vybere
  - nárok na invalidní důchod zaniká dosažením důchodového věku 65 let a vyššího a vzniká nárok na starobní důchod
- souběh nároku na originální a derivativní důchod - § 59
  - náleží oba
    - v plné výši ten, který je vyšší
    - druhý jen 50 % procentní výměry
- souběh nároku na vdovský (vdovecký) a sirotčí
  - postupuje se stejně jako v předchozím případě
- souběh nároku na sirotčí důchody (oboustranně osiřelé dítě)
  - jednou základní výměra a obě procentní výměry
- souběh nároku tuzemského a z ciziny - § 61
  - dílčí důchod tuzemský podle poměru doby pojištění v ČR k celkové době pojištění